

Mødereferat: Workshop: Muligheder og udfordringer for CA-dyrkning uden glyphosat

Mødedato	16.09.2022
Sted	Hotel Guest Apart, Tueagervej 5, Aarhus N
Deltagere	Jens Hansen KHL Kasper Holm Kristensen Velas Niels Holmgaard SAGRO Jens Peder Pedersen SAGRO Jens Kristensen SAGRO Per Kudsk AU Hans Henrik Pedersen FRDK Landmænd: Henrik Juul Jensen Niels Hansen Laue Skau Anne Arentoft Kristensen Rasmus Bønløkke Martin Molbo Annette Vibeke Vestergaard SEGES Rasmus Emil Jensen SEGES Carsten Fabricius SEGES Jens Erik Jensen SEGES Poul Henning Pedersen SEGES

Referent: Rasmus Emil Jensen, SEGES Innovation.

Program:

- 9.30 -10.00 Ankomst, brød og kaffe
- 10.00 - 10.05 Velkomst og faglig indflyvning (Carsten Fabricius, SEGES Innovation)
- 10.05 – 10.15 Status på glyphosatprocessen i EU (Jens Erik Jensen, SEGES Innovation)
- 10.15 – 10.45 Glyphosat og CA (Carsten Fabricius og Hans Henrik Pedersen, FRDK)
- 10.45 – 12.15 Workshop. Faglige cases diskuteres i grupper. Identifikation af muligheder og udfordringer i bestemte bedrifter eller sædskifter.
- 12.15 – 12.45 Opsamling i plenum (Ordstyrer Carsten Fabricius)
- 12.45 – 13.00 Afslutning
- 13.00 – Frokost (sandwich, vand), networking.

Carsten F. indleder omkring problemstillingen ved glyphosatforbud, som er præmissen for mødet. Er det tilbage til ploven, eller? Projektet Alternativer til glyphosat beskrives.

Præsentationsrunde. De tilstedeværende landmand er arbejder bredt indenfor husdyrproduktion og planteavl. Flere pløjefri planteavlskonsulenter deltager.

Jens Erik indleder om status på processen vedr. fornyet godkendelse af glyphosat i EU.

Carsten fortsætter omkring hvad det vil koste landbruget og gennemgår kort beregninger fra tidligere i projektet.

Hans Henrik beretter om pesticider i pløjefri dyrkning mere generelt.

Workshopdelen starter.

Udfordringer

Rasmus Bønlykke nedviser efterafgrøder sent efterår (november), mens der stadig er god vækst. I nogle år er der ikke vand i dræn efter vinteren, så formålet er at undgå vandforbrug om foråret, når væksten går i gang. Ved at vente til foråret går der for lang tid inden der er tilstrækkelig genvækst at sprøjte på. Har f.eks. set havre, som har været helt nedvisnet af frosten, men som kunne skyde igen, og så måtte han vente til havren havde to blade, for der kunne nedvisnes med glyphosat.

Nedvisning om efteråret følges normalt op om foråret, hvor der er græsser, som er spiret frem hen over vinteren/tidlige forår.

"Nulstilling" af ukrudt inden såning af vintersæd er en vigtig anvendelse af glyphosat i CA.

Niels nedviser ikke om efteråret. Mange efterafgrøder bliver ikke til så meget, så det er ikke et problem at ramme ukrudt nede i efterafgrøden. Ofte nedviser han ikke før såning af vinterraps, hvor Agil/Focus Ultra og senere Kerb bekæmper græsserne og spildkornet.

Rodukrudt er ikke et problem i nuværende praksis af CA. Men konsulenter mener, at det bliver et problem uden glyphosat. Vindue til sprøjtning med Mustang forte er smalt. Og kvik vil blive et problem. Rasmus har gode erfaringer med Mustang forte mod tidsler og ager padderokke. Måske er disse arter hurtigere fremme ved CA i forhold til pløjede dyrkningssystemer.

Enårigt rapgræs bliver hurtigt et problem i CA. DFF er et vigtigt værktøj.

Løsninger

Udvintrende efterafgrøder.

Gennemskæring i 2 cm. Der må kunne udvikles en maskine, som løfter organisk materiale op på overfladen, gennemskærer og ryster ukrudt fri for jord, for til sidst at genplacere organisk materiale ovenpå jorden til at beskytte mod erosion. Men det bliver svært at løse på den måde, da jordtyperne er helt forskellige at arbejde med og vejret vil ofte drille. Og det vil være en udfordring, at ukrudt begynder (gen)fremspiring, så snart jorden røres. Der er ingen tiltro, til at græsukrudt kan destrueres mekanisk.

Companion crops som f.eks. lucerne der kan dække jordbunden mellem afgrøderækker. Lucerne holdes nede med ukrudtssprøjtningerne i afgrøden.

Sædskiftet er en vigtig faktor for at imødegå opformering af græsukrudt, og dernæst er det nødvendigt at undgå spredning med høstmaskiner. Sædskifte med mange forskellige afgrøder vil også være en metode til at undvære glyphosat, hvor man kan udnytte forskellige afgrøders væksttidspunkt, vækstfacon og bekæmpelsesmuligheder.

Niels er meget optaget af regenerativt landbrug, herunder anvendelse af kompost. Der er potentielt mange muligheder for at få 'naturen' som medspiller, men vi er langt fra at forstå sådanne sammenhænge.

Både Rasmus og Niels nævner bladlus i korn, som ikke værende et problem i CA. De kommer, men forsvinder stille og roligt i løbet af 14 dage. Rasmus oplevede dog i år at måtte sprøjte mod ærtelus (i ærter).

CA uden glyphosat vil være ligesom IPM. Der skal mange tiltag i spil, som samlet set kan gøre det muligt at fortsætte med CA. Eksempler kan være: placering af gødning suppleret med båndsprøjtning med bladgødning for at fremme afgrøde og udsulte ukrudt, græs ind i sædskiftet til at sanere ukrudtsfrøpuljen, dyrke rug som en afgrøde med større konkurrence, lægge avner/ukrudsfrø i en streng i køresporet.

Andre noter fra gruppearbejdet:

Efterafgrøder som indsats, inden vinter nedvisnes hvor der skal være vårsæd. Etablering efterafgrøde før høst.

Nedvisner aldrig efterafgrøder (Niels Hansen). Lovgivning bliver et problem. Udlæg i vårbyg er udbyttereducerende. Det er vandet, der er den begrænsende faktor.

Kvik og italiensk rajgræs bliver store problemer. Er enårigt rapgræs en større udfordring i CA? Kasper mener ja, når der ikke pløjjes. Der går frø til i jorden, men ikke alle. Fremspiring efter såning, men står i bunden i efteråret. Niels, man får ikke nulstillet. Faste kørespor (Laue).

Jens Erik advarede mod, at landmænd forventer "kreative" nye kemiske løsninger, såsom f.eks. Kerb til rådighed i nye afgrøder, men man kan selvfølgelig bruge de i dag tilladte produkter.

Mangler forsøg under DK-forhold.

Alternative bekæmpelsesmetoder? Strøm, varme, laser? Mange gange lav kapacitet. Højt energiforbrug.

Brug af målrettet pløjning i problemmarker.

Deltagere fik afslutningsvis muligheden for at give et statement som de fandt vigtigt. Har var sædskifte og tilgangen til et varieret sædskifte gennemgående.

